

BULLETIN

Nordisk Konservatorforbund

Den Danske Afdeling

Nr. 63

november 2000



Gobelinbesøg på Christiansborg og Rosenborg

Onsdag den 22.november

Bulletin udkommer 2 gange om året

Udgiver:

Nordisk Konservatorforbund
den danske afdeling

Abonnement:

Alle medlemmer af NKF-Dk får bladet tilsendt

Henvendelser om medlemskab (både associeret og ordinært) skal ske til medlemmer af bestyrelsen

Redaktør & layout:

Karen Borchersen

Korrektur

Michael Højlund Rasmussen

Indlæg til Bulletin sendes på papir, diskette eller via email til

Karen Borchersen
Konservatorskolen
Esplanaden 34
1263 København K.
Tlf. 33 74 47 05
email kab@kons.dk

Internet: www.nkf-dk.dk

Oplag: 400

Skrifttyper: Times og Helvetica

Tryk:

Vester Kopi

Næste deadline: 1. marts 2001

forsidebilledet: Restaurering af Christian V's gobeliner fra de skånske krige, påbegyndt 1920 og afsluttet 1999. Her 1942 på Rosenborg. Gobelinerne er efter at have hængt på Christiansborg i 80 år nu genophængt opå deres oprindelige plads, i Riddersalen på Rosenborg.

Indhold

NKF-Dk	4
Oversigt over bestyrelsen.....	4
Referat af generalforsamling 2000	5
Foreningens hjemmeside	8
E.C.C.O.-APEL-projektet.....	10
Foreløbig status over arbejdet med museumsloven.....	12
Brev til Kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.....	16
Bevaringsværkstedet på Gammel Dok.....	19
Emnegrupper	
Papirgruppen.....	20
Klima, udstilling og transportgruppen.....	22
Call for Papers ICOM-CC	27
NKF-kongres i Finland	28
Nekrolog	
Anne-Dorthe Rogild	29
Ansøgning om medlemskab	30
Medlemsarrangement på Christiansborg og Rosenborg.....	32

NKF-Dk

Oversigt over bestyrelsen

Formand

Robert Larsen

Krügersgade 1,1.
2200 København N
tlf.: 33 47 35 55

Næstformand og redaktør af Bulletin

Karen Borchersen

Konservatorskolen
Esplanaden 34
1263 København K
tlf.: 33 74 47 05
email: kab@kons.dk

Kasserer

Vivi Lønborg Andersen

Arbejdermuseet
Rømersgade 22
1362 København K
tlf. 33 93 25 75
email: vla@arbejdermuseet.dk

Sekretær og repræsentant i ECCO

Michael Højlund Rasmussen

Risbøge 14
Kjeldsminde
6640Lunderskov
tlf.:75 55 92 40
email: mhr@konservering.vejleamt.dk

IT-ansvarlig

Jens Aagaard

Bevaringsafdelingen ved Odense Bys
Museer
Claus Bergsgade 3
5000 Odense C
tlf. 66 13 13 72 lokal 4684
email: jeaa@odmus.dk

Suppleanter

Susan Ritterband

Gungevej 13
2650 Hvidovre
tlf.: 36 49 70 49
email: ritterband@kunst.dk

Jacob Trock

DCCD
Vestergade 5
1456 København K
tlf: 33 17 97 00
email: jt@dccd.dk

Redaktør af Meddelelser om
Konservering

Maj Stief Aistrup

Nationalmuseet
Bevaringssektionen
Brede
2800 Kgs Lyngby
tlf. 33 47 35 25
email: maj.stief.aistrup@natmus.dk

Referat af Nordisk Konservatorforbunds generalforsamling d. 13. maj 2000 på Statens Museum for Kunst

af Michael Højlund Rasmussen

Dagsorden:

Valg af dirigent

- 1) Formandens beretning
- 2) Regnskabsaflæggelse og budget
- 3) Indkomne forslag fra bestyrelse eller medlemmer
- 4) Valg af formand og bestyrelsesmedlemmer
- 5) Valg af 2 revisorer og én revisorsuppleant
- 6) Meddelelser om Konservering
- 7) Nordisk Videreuddannelse
- 8) Eventuelt

Henrik Bjerre blev valgt til dirigent

Ad 1) Formanden aflagde beretning:

Vi er nu 316 medlemmer heraf 208 ordinære. Arbejdet med at lægge medlemmerne i en ny database er nu gennemført, så vi snart kan udgive den længe ventede medlemsliste.

Arbejdsgruppen omkring den kommende revision af museumsloven har synliggjort konservatorerne. Forbundsrådsmødet i Stockholm i oktober 99 har handlet om ændring af vores fælles vedtægter ”Stadgar” med henblik på en liberalisering af optagelseskriterierne i alle lande. Jacob Trock har indtil nu varetaget foreningens interesser og siddet i bestyrelsen i ECCO.

Foreningens 50 års jubilæum får en til tænke på foreningens betydning gennem tiden. Vi håber foreningen

kommer til at spille en større rolle som den base, der skaber faglige kontakter på tværs af landegrænser. Vi har i forvejen frugtbare kontakter til vore søsterorganisationer i Norden, og gennem ECCO er vi ved at opbygge tilsvarende kontakter i Europa. Den naturlige udvikling må dreje sig om en tættere faglig dialog i en tid, hvor landegrænser i vores fag ikke eksisterer.

Der blev rejst kritik af, at medlemslisten stadig ikke var blevet udgivet, og der blev stillet forslag om en samlet oversigt over samtlige værksteder i landet. Det første er på trapperne – det sidste så bestyrelsen sig ikke i stand til at klare på nuværende tidspunkt. Derefter blev beretningen godkendt.

Ad 2) Regnskabet viste et underskud igen i år på 6.000 kr. Det er stadig for stort men dog væsentlig mindre end budgetteret. Der vil med de varslede kontingentforhøjelser blive rettet op på denne glidekurs. Regnskabet blev kritiseret for at være ugenomsommeligt, men det var svært at konkretisere problemerne. Regnskabet blev godkendt.

Gennemgang af budgettet. Bulletin vil fremover kun udkomme 3

gange årligt for at spare på udgifterne. Dette kombineres med forslag om kontingentforhøjelser også for pensionister. Godkendelse af budgettet blev udskudt til efter en drøftelse af bl.a. forslaget om udmeldelse af ECCO, da det vil have væsentlige konsekvenser for budgetlægningen.

Ad 3) Forslaget om ændring af Stadgar fremlagt – det blev godkendt.

Forslag om udmeldelse af ECCO: Robert argumenterede for fortsat medlemskab, idet vi med udmeldelsen ville miste en væsentlig international forbindelse. Fra salen kom et forslag om, at de penge vi giver til ECCO ville være bedre givet ud til andre institutioner som f.eks. IIC. Jacob forklarede forskellen; IIC er en institution med individuelle medlemskaber til fremme af den faglige standard, afholdelse af kongresseer m.m., hvor ECCO er en paraplyorganisation for nationale organisationer. Det handler her væsentligt mere om politik, fagpolitiske spørgsmål, hvor beslutninger i højere grad bliver taget i udlandet end i Danmark. Jacob ridsede kort baggrunden for ECCOs virksomhed op – den faglige accept, harmonisering af uddannelsen (i samarbejde med ENCoRE og Secco Suardo). Målet har været at skabe en fælles basis på europæisk plan for diskussioner af disse spørgsmål. Jacob erkendte den dårlige rapportering,

men mente ikke at det skulle falde tilbage på ECCO. Foreningen fungerer tillige som europæisk høringspartner indenfor det kulturelle område – det er godt gjort, da der i høj grad er tale om en frivillig organisation uden store ressourcer. Lige nu er ECCO i en fase, hvor den kan udvikle sig til en professionel organisation.

Forslaget blev sat til afstemning. Resultatet blev: 5 for; 18 imod og 6 hverken for eller imod. Forslaget blev forkastet – NKF-DK er således fortsat medlem af ECCO.

Ad 2) Budget: Som en udløber af budgetdiskussionen blev bestyrelsens forslag om kontingentforhøjelse sat til afstemning. Kontingentet for pensionister blev foreslået øget (fra 150 kr.) til 250 kr. Her stemte 11 for og 12 imod. Et alternativt forslag fra salen på 200 kr. blev sat til afstemning. Her stemte 19 for og 4 imod. Det kommende pensionistkontingent bliver 200 kr.

(Da det vedtagne forslag strider mod foreningens vedtægter er pensionist-kontingentet dog 175 kr = halvdelen af det ordinære kontingent - ref.bem.)

For associerede og ordinære medlemmer var foreslået en forøgelse af kontingentet med 50 kr. til henh. 300 kr. og 350 kr. Forslaget blev vedtaget med 24 for og 2 imod.

Endelig har bestyrelsen foreslået

en forhøjelse af institutionskontingentet til 500 kr. Den blev enstemmig vedtaget.

Forslag om optagelse af ordinære medlemmer:

Christina Norman Henningsen

Katja Rie Glud

Ditte Arndt

Pia Helle Olsen

Børge Igor Brandt

Margit Petersen

Attila Molnar

Der var ingen indvendiger hertil – de blev optaget.

Bestyrelsen har indstillet tidligere konservator ved Geologisk Mu-seum, Bente Bang til æresmedlem af foreningen – det blev vedtaget.

Ad 4) Valg til bestyrelsen: Formanden var på valg – Robert Larsen blev genvalgt, Karen Borchersen og Jens Aagaard var på valg og blev ligeledes genvalgt. Som suppleanter var Jacob Trock og Susan Ritterband opstillet – de blev begge valgt. De to revisorer, Lin Spåbæk og Karin Thams blev genvalgt, og Maj Stief blev genvalgt som revisorsuppleant.

Ad 6) Maj Stief fremlagde regnskabet for ”Meddelser om Konservering” og sagde lidt om de kommende publikationer. Der var ingen kommentarer hertil. Maj opfordrede til at skrive i bladet – selvom der nu var god tilslutning - især fra Sverige.

Ad 7) Fra 10.9 – 15.9. 2001 vil der blive

afholdt Nordisk Videreuddannelses kursus i Sverige. Det har været publiceret i Bulletin, men der har ikke været tilslutning fra Danmark. Man opfordres til at tilmelde sig.

Ad 8) Der blev stillet et spørgsmål, om det individuelle medlemskab af IIC var nødvendigt, hvis man samtidig er medlem af NKF-DK (Nordic IIC). David Bomford (generalsekretær i IIC) svarede, at der var tale om to separate foreninger med individuelle aktiviteter. Det samme er i øvrigt tilfældet i alle lande.

Herefter var der fremvisning af værkstederne på Statens Museum for Kunst samt af det igangværende projekt med konservering af det store Joakim Skovgaard maleri Jesus i de dødes rige.

Alt i alt en god og spændende dag der afsluttedes med en herlig frokost i caféen på Rosenborg.

Efter en længere udviklingsperiode er NKF-dk klar til at søsætte sin egen hjemmeside med eget domænenavn www.nkf-dk.dk. Siden er allerede på nettet, men endnu ikke færdigudviklet, så hvis der er noget, der ikke virker, bedes I give besked til postmaster@konserv.dk

Hjemmesiden vil først og fremmest indeholde alm. oplysende materiale såsom vedtægter, stadgar, aktuelle ledige stillinger og orientering om/fra NKF og E.C.C.O. Derudover medlemsinformation af forskellig karakter incl. downloads af indmeldingsskemaer osv. Bulletin vil efter trykning ligeledes blive lagt på hjemmesiden i en form, så alle kan downloade/læse den (pdf-format)

Yderligere vil NKF-dk forsøge at starte en dansk(/nordisk) konserveringsfaglig mailingliste. Vel vidende at mange allerede er medlemmer af udenlandske mailinglister såsom ConsDistList og Conservation-Research, er det vores fornemmelse, at der godt kan være brug for en »lokal« mailingliste også. Der er på siden en online tilmelding, som alle opfordres til at benytte. Databasen disse oplysningere lagres i, vil være åben for medlemmer. Det vil sige, at man kan slå sine kolleger op on-line (Inden for kategorierne Navn, Adresse,

Tlf, Fax, Mail, Uddannelseslinie og Interesser). Da mange ikke bryder sig om at have sine adresseoplysninger etc. åbent tilgængelige på Internettet, er søgefunktionen beskyttet med et kodeord, der bliver offentliggjort på indersiden af omslaget i Bulletin

Skulle man trods kodeordsbeskyttelse stadig ikke være interesseret i at være on-line tilgængelig, kan der gives besked om dette, og man vil ikke kunne slås op.

Mailinglisten er naturligvis også åben for vores kolleger i de andre skandinaviske sektioner.

Ønsker man ikke mere at være medlem af mailinglisten, kan man også afmelde sig on-line. Dertil skal man bruge det ID-nr. man får tildelt ved tilmeldingen samme med sin e-mail adresse. ID-nummeret vil fremgå af de mails, man vil modtage fra listen. ID-nummeret er ikke det samme som forenings medlemsnummeret. Endelig skal det naturligvis være muligt at redigere i de oplysninger, man har indtastet (ved flytning, ny e-mail e. lign). Koden til denne funktion er ikke skrevet endnu, og kan således ikke bruges på nettet lige nu - men det kommer... Indtil videre kan der gives besked om ændringer til postmaster@konserv.dk og oplysningerne vil blive rettet.

Ønsker, forslag til forbedringer, gode ideer til hvad vores hjemmeside i øvrigt kan/skal indeholde modtages gerne via email på postmaster@konserv.dk.

E.C.C.O. – APEL-projektet

Michael Højlund Rasmussen, NKF-rep. i E.C.C.O.

Vores europæiske paraplyorganisation E.C.C.O. har gennem det seneste par år deltaget i et projekt kaldet APEL-projektet (Acteurs du Patrimoine Européen et Legislation) sammen med 8 andre partnere og med støtte fra EU-Kommissionen.

Hovedformålet med projektet er at advare såvel Den Europæiske Union som enkeltstaternes regeringer mod de svagheder, man mener at kunne se i det nuværende lovgrundlag og som ikke i tilstrækkelig grad sikrer bevaringen af vores kulturelle arv i de enkelte lande. Samtidig vil der blive fokuseret på konservatorens rolle i det arbejde, der gøres for at sikre den kulturelle arv. Man regner med at projektet er et første skridt hen imod en juridisk anerkendelse af vores profession.

Man har opstillet to hovedformål med projektet, idet man ønsker at bidrage til forbedring af:

- Den kvalitet, der fordres i alle trin af konserveringsprocessen
- Den lovgivning der regulerer varetagelsen af den kulturelle arv i Europa

Projektet mener at kunne opnå disse mål ved at klarlægge følgende punkter:

- De enkelte trin i konserveringsprocessen, som den praktiseres i de enkelte lande i Europa

- Hvilke aktører, der er involverede i konserveringsprocessen samt hvilke specifikke ansvarsområder eller kompetencer konservatoren har
- Hvilke svagheder der er i den nuværende lovgivning på området i de enkelte europæiske lande

Det er målet til slut at opnå følgende konkrete resultater:

- Et system til analyse og indsamling af information om konserveringsprocessen, dens forskellige trin, dens aktører, deres respektive roller og ansvarsområder.
- En databank opdelt efter lande eller juridisk emne, der vil indeholde:
 - en liste med information om lovgivning der omfatter konservatorer.
 - en liste over juridiske eksperter med erfaring i problemer vedr. konservering/restaurering.
 - en første bibliografi om love og regulativer på området
- En publikation af sammenlignende studier og nationale rapporter om løbende aktiviteter indenfor konservering og det juridiske lovgrundlag i Europa.
- Anbefalinger til Den Europæiske Union af fortsatte studier og forbedringer af det juridiske lovgrundlag og af anerkendelsen af konservatorens rolle i forhold til de

andre aktører, der er involverede i bevaringen af den kulturelle arv.

[Med konserveringsprocessen forstås helt konkret det arbejde, der udføres fra det besluttes at en genstand skal gennemgå et konserverings- eller restaureringsmæssigt indgreb til det er udført og afrapporteret.]

Til det formål har man så udarbejdet nogle omfattende og ret detaljerede spørgeskemaer, som er blevet sendt rundt i løbet af sommeren med opfordring til at danne diskussionsgrupper for så at melde tilbage med svarene inden udgangen af september.

Det var en meget kort frist at få til at udføre et så stort arbejde på frivillig basis – der var ikke tid til at etablere netværk og skaffe sig samarbejdspartnere. I øvrigt var vi travlt optaget med at påvirke vores hjemlige lovgivningsproces. Jeg valgte således efter samråd med NKF's tidligere repræsentant i E.C.C.O., Jacob Trock at udarbejde en skrivelse med svar på så mange spørgsmål, som jeg selv kunne besvare samt en liste over den relevante lovgivning med henvisning til personer i ministerier, styrelser og institutioner, der måtte vide bedre besked.

Vi finder i NKF, at APEL-projektet er af stor betydning for vores professions fremtid. Med erfaringerne fra vores lobby-arbejde med den danske museumslov er det helt sikkert, at vi i Danmark ikke kan opnå nogen væsent-

lige resultater på egen hånd. Der skal et pres til udefra, før myndighederne kan bringes til at forstå, hvor vigtigt det er, at vores professionelle ansvar indarbejdes i den lovgivning, der omfatter varetagelsen af vores kulturelle arv – hvad enten det drejer sig om museums-genstande, monumenter, gravhøje eller slotte og herregårde.

Foreløbig status over arbejdet i NKF's arbejdsgruppe vedr. revision af museumsloven

af Michael Højlund Rasmussen

I forbindelse med annonceringen af en kommende revision af museumsloven satte bestyrelsen i NKF sig for at rette henvendelse til kulturministeren med en række punkter som man fra konservatorside kunne tænke sig at få indføjet i en kommende museumslov. Der blev nedsat en lille arbejdsgruppe bestående af Michael Højlund fra NKF's bestyrelse og Marianne Thorling Hadsund, leder af Nordjyllands Amts Konserveringsværksted (NAK) og Bernhard LeBeau, daværende leder af Konserveringscentret for Ribe, Ringkøbing og Sønderjyllands Amter. I marts 1999 blev skrivelsen fremsendt til ministeren og Statens Museumsnævn. Den har været publiceret i Bulletin nr. 59 juni 1999.

Denne henvendelse var ikke den eneste. Gruppen af ledende konservatorer vest for Storebælt fremsendte et nogenlunde tilsvarende brev og lederen af Vejle Amts Konserveringsværksted Lise Ræder Knudsen opsøgte kulturministeren i en af hendes "åbne konsultationer" i Kolding for yderligere at forklare nogle af de problemstillinger, der var blevet nævnt i den første skrivelse.

Dette lobby-arbejde medførte, at museumskonsulent i Statens Museumsnævn, Morten Lundbæk opfordrede NKF til gå videre med at præcisere nogle af de punkter, der var nævnt i skrivelserne

samt at fremkomme med et oplæg til egentlige minimumsstandarder for håndtering og omgang med museumsgenstande – et redskab man ville komme til at få brug for i forbindelse med en kommende kvalitetsvurdering af museerne.

NKF nedsatte nu en ny arbejdsgruppe med en lidt bredere sammensætning – dels fordi Bernhard LeBeau i mellemtiden havde måttet trække sig pga. nyt arbejde og dels fordi vi ønskede at inddrage folk, som ikke havde deltaget i de indledende manøvrer og derfor kunne se på sagen med andre og forhåbentlig friske øjne. Gruppen kom herefter til at bestå Marianne Thorling Hadsund, NAK; Ida Hovman, Langelands Museums Konserveringsværksted; Eva Salomonsen, Nationalmuseet, Per Hadsund, Ålborg Historiske Museum og Michael Højlund Rasmussen fra NKF.

I første omgang var det ikke så svært at finde nogle relevante punkter, hvor vi mente, at bevaringen burde styrkes i det daglige arbejde på museerne, men det viste sig vanskeligt at fremstille punkterne i en form, der var overskuelig og til at arbejde med. Efter en del møder i løbet af efteråret 1999 nåede vi frem til en disposition, der bestod af 3 niveauer. Niveau I) skulle

indeholde de tekstafsnit eller sætninger vi mente skulle indarbejdes i selve museumsloven. Niveau II) skulle indeholde mere uddybende formuleringer af samme til indarbejdelse i bekendtgørelsen og niveau III) skulle udgøre de konkrete anbefalinger til minimumsstandarder for håndtering, udstilling og magasinering af museumsgenstande.

Da vi var nået så langt var vi nået over nytår og de indledende forhandlinger i ministeriet skulle til at tage sin begyndelse. Vi blev derfor opfordret til at aflevere, hvad vi havde til Morten Lundbæk, og han ville så vende tilbage med kritiske kommentarer. Efter en tid modtog arbejdsgruppen kommentarerne fra Lundbæk – de var generelt meget positive. Der var dog også enkelte punkter, han ikke kunne støtte. Bemærkningerne var meget præcise og konstruktive, og arbejdsgruppen valgte på den baggrund at fremføre de punkter, som det ville være realistisk at kunne komme igennem med og at skrinlægge de mere urealistiske ønsker. Samtidig blev vi opfordret til at ændre dispositionen, således at der kun ville være to niveauer. Da der med ret stor sikkerhed ikke ville blive levnet særlig plads i selve lovteksten til et afsnit om den fysiske bevaring, ville det være bedst at satse på at indarbejde punkterne fra niveau I) og II) i bekendtgørelsen, hvor den slags mere specifikke krav og fordringer traditionelt hører hjemme. I øvrigt har en bekendtgørelse samme juridiske tyngde som en lov. Det 2. niveau (de konkrete minimums-

standarder) ville så kunne færdiggøres på et senere tidspunkt og indføjes i Håndbog for museumsadministration.

Den tunge del af arbejdet – forslagene til revision af museumsloven på det bevaringsmæssige område blev endeligt konfirmerede ved et møde d. 28. april d.å. mellem Morten Lundbæk, Per Hadsund og Michael Højlund Rasmussen på Statens Museumsnævn.

Det har været vores ønske med disse forslag at skabe grundlag for en styrkelse af museernes bevaringsmæssige indsats samt af konservatorernes rolle i dette arbejde. Det har vist sig, at der ikke er andre steder at gøre det end via museumsloven og de regelsæt, der knytter sig til denne i form af en mere uddybende bekendtgørelse samt ad administrativ vej.

Og hvad går disse forslag så ud på?

Museerne skal råde over eller være fast tilknyttet et konserveringsværksted, der er ledet af en fagligt uddannet konservator. De fleste museer råder over eller har adgang til at få konserveret størstedelen af deres genstande, men der er stadig ”hvide pletter” på Danmarkskortet. Der skal således ikke være nogen mulighed for at kunne fravælge en professionel bevaringsmæssig indsats med henvisning til manglende faciliteter eller ressourcer.

Oprindeligt ville gerne have nøje fastsat hvilke uddannelsesmæssige krav, der bør stilles til lederen af et konserve-

ringsværksted på samme måde som det har været præciseret for museumsledere i forhold til museumsloven § 11 stk. 1 nr. 7. Men i praksis vil det være vanskeligt at indarbejde i en lov, der specifikt handler om museer og museumsvirksomhed. Igen savner vi en eller anden form for præcisering af dette spørgsmål eventuelt i forbindelse med en diskussion af egentlig autorisation og beskyttelse af vore titler. I første omgang må vi altså nøjes med at støtte os til den rimeligt stringente praksis, der har været med i ledende stillinger at ansætte folk med en konserveringsmæssig uddannelse.

Museet skal afsætte en fast procentdel af budgettet til bevaringsformål. Denne andels størrelse fastsættes af Statens Museumsnævn. Museer som bruger mindre end den fastsatte procentandel skal kunne dokumentere, at der ikke er behov for tiltag af dette omfang på bevaringsområdet.

Dette forslag kan lyde som en ordentlig mundfuld for museerne, men igen er det jo reelt det de fleste ansvarlige museer allerede gør. Hensigten er som før at sikre, at dette bliver standarden for alle statsanerkendte museer. Statens Museumsnævn har selv været inde på at en andel i størrelsesordenen 10-12 % ville være rimelig.

Museet skal ved udstilling og magasinering samt anden brug af museumsgenstande overholde bevaringsmæssige minimumsstandarder. Standarderne fastsættes af Statens Museumsnævn. Igen er hensigten den samme som før.

I de tilfælde hvor der er konservatorer involveret i dette arbejde, er det vores overbevisning, at sådanne standarder i princippet overholdes. Vi vil dog gerne sikre udbredelsen af dem til at omfatte alle personer, der arbejder med håndtering af museumsgenstande uanset charge og uddannelse.

Museets arbejdsplan skal indeholde en bevaringsplan, der skal redegøre for anvendelsen af de afsatte midler til bevaring. Bevaringsplanen udarbejdes i samråd med museets konservator eller tilknyttede konserveringsværksted. Arbejdsplanen bør også indeholde en katastrofeplan.

En bevaringsplan er et nyttigt redskab til skærpe bevidstheden omkring de praktiske og økonomiske aspekter ved museets bevaringsindsats. Samtidig vil den jo også fungere som en status over det bevaringsmæssige arbejde, idet det forventes, at den løbende bliver justeret i forhold til mål, resultater og ressourcer. Vi har endnu ikke villet stille krav om, at der på museerne skal foreligge en katastrofeplan men blot opfordret til at man overvejer at udarbejde en og er opmærksom på nødvendigheden af en sådan plan. Foreløbig vil Nævnet nok gerne have nogle konkrete forslag til, hvad en katastrofeplan bør indeholde, således at der kan lægges en standard også på dette område.

Tilbage står så arbejdet med at fastlægge nogle rimelige minimumsstan-

darder for praktisk håndtering af muse-
umsgenstande. Arbejdsgruppen var
godt i gang med et oplæg til dette
men nåede ikke at blive færdig, da vi
blev opfordret til at præsentere vore
synspunkter. Men det er nu blevet aftalt
med Morten Lundbæk, at gruppen
fortsætter arbejdet med dette oplæg,
og at det derefter skal aftales nærmere,
hvordan vi kommer videre. Jeg forestil-
ler mig at oplægget skal sendes ud til
høring blandt kollegerne, og at der vil
blive en efter-redigering af materialet,
før det kan overdrages til Nævnet.

Brev til Kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen

af Michael Højlund Rasmussen og Robert Larsen

Kommentarer til udkast til lov om museer

Nordisk Konservator Forbund (NKF) har tidligere med skrivelse af 2. marts 1999 tilkendegivet en interesse i at komme til orde i forbindelsen med den igangværende revision af Museumsloven. Vi har siden da arbejdet på at formulere en række krav som skulle have til hensigt at styrke bevaringsarbejdet ved landets museer (jfr. skrivelse til Statens Museumsnævn af 24. januar 2000). Endvidere har vi i frugtbart samarbejde med Statens Museumsnævn arbejdet på at formulere et oplæg til en række minimumsstandarder, som nævnet har bebudet vil kunne indgå i de administrative bestemmelser og anbefalinger, som de statslige og statsanerkendte museer arbejder efter.

Oprindeligt var det vort håb, at nogle af anbefalingerne til opstramning af forholdene vedrørende bevaringsarbejdet på museerne ville blive indarbejdet i selve lovteksten og derved understrege vigtigheden af at netop dette arbejde ikke uden videre kan nedprioriteres. Bevaringen af samlingerne er trods alt grundlaget for, at der overhovedet kan drives museumsvirksomhed.

NKF konstaterer, at man har valgt at fastholde begrebet ”rimelig standard” i den ellers omformulerede § 14 stk.5 og 6. Denne formulering kan synes vag,

men hvis den understøttes af de faglige og bygningsmæssige minimumsstandarder, vi netop nu er i gang med at formulere et oplæg til, og dette arbejde følges op af den kommende museumsstyrelse, vil formuleringerne i § 14 stk. 5 og 6 efter vores skøn kunne fungere tilfredsstillende.

Vi havde oprindeligt foreslået nævnet, at museerne skulle forpligtes til at råde over eller være tilknyttet faciliteter for konservering og restaurering. Det er et af vores vigtigste krav, og det tager udgangspunkt i, at det stadig efter en snes år med forskellige former for offentlig finansieret konserveringsvirksomhed er overladt til en tilfældighed, hvor i landet der er oprettet museumsdrevne eller amtskommunale konserveringsværksteder samt hvilke genstandsspecialer, der her udbydes. Ikke alle regioner er lige godt dækket ind. Der er i øvrigt adskillige eksempler på at hele genstandsområder (altså materialegrupper) selv på museer, der er tilknyttet en konserveringsordning ikke bliver sikret konservering, fordi man ikke råder over en konservator med netop det speciale, der skal til.

Godt nok er der med de to hovedmuseers forpligtelse til at bistå med konservering m.m. sikret museer uden nogen lokal eller regional konserve-

ringsordning en mulighed for at få løst disse problemer. Men i praksis er det jo kun i forbindelse med §26 gravninger og i ganske særlige tilfælde, hvor omstændighederne og økonomien er til det, at hovedmuseerne træder til. Det løbende bevaringsarbejde – såvel forebyggende som indgribende – bliver ikke varetaget på denne måde.

På den baggrund er det os magtpåliggende at understrege vigtigheden af, at museerne bliver fastholdt på deres forpligtelse overfor samlingerne ved at råde over eller være tilknyttet konserveringsfaciliteter, hvor lederen som et minimum skal være uddannet indenfor konservering.

Det er beklageligt, at der ikke kunne findes plads til vores forslag om afsættelse af en fast minimumsandel af museernes budgetrammer til bevaringsformål. Vi kan kun håbe på, at dette forhold bliver nøje vurderet i forbindelse med kvalitetsvurderingerne.

I det hele taget er det vores opfattelse, at det kvalitetsløft, vi har efterlyst på bevaringsområdet, kommer til at afhænge af den grundighed, hvormed man ønsker at gå til værks i forbindelse med kvalitetsvurderingerne.

NKF har i tiden op til fremkomsten af dette lovudkast erfaret, at der til rådgivning af den kommende styrelse skal nedsættes faglige råd, hvortil der vælges repræsentanter fra de forskellige museumskategorier. Det er en udmærket ting, blot er det meget beklageligt at de tidligere referencegrupper

ikke er blevet nævnt med et ord i det foreliggende materiale. Vi finder det er meget uheldigt, hvis det betyder, at den konserveringsfaglige referencegruppe ikke videreføres under Museumsstyrelsen. Vi anser den for at være et helt uundværligt organ til behandling af konserveringsfaglige og tekniske spørgsmål, som styrelsen kommer til at skulle arbejde med.

De 5 søjlers enkelte fagområder – hvoraf konservering er bredt, professionaliseret og meget fagspecifikt – bør danne udgangspunkt for et fællesråd, der samarbejder på tværs af museumskategorierne, og hvori der bør være konserveringsfaglig repræsentation – ved valg. På den måde vil man kunne tilgodese alle aspekter af museumsdriften og konfrontere alle interesser, dersom man virkelig er interesseret i samarbejde.

Alternativt foreslår vi, at der i lovtæksten eller bemærkningerne til loven tilføjes, at styrelsen efter nærmere bestemmelser skal nedsætte supplerende faglige referencegrupper. Sammensætningen bør sikres faglig og geografisk bredde ved almindeligt valg på grundlag af de eksisterende retningslinier.

NKF foreslår, at der i den kommende Museumsstyrelse ansættes en person med faglige kvalifikationer indenfor konservering og restaurering til varetagelse af forespørgsler og sagsbehandling, der omfatter dette område. Da området har en selvstændig og til tider temmelig teknisk præget karakter, mener vi, det vil være en fordel ikke

blot for brugerne af en kommende styrelse men også for styrelsen selv at råde over sådan ekspertise.

Grundlæggende har det med disse og tidligere kommentarer til lovarbejdet været NKF's ønske at få etableret et juridisk mere veldefineret grundlag for museernes virksomhed på det bevarelsesmæssige område. Vi hilser derfor den generelle opprioritering af kvaliteten i museernes virksomhed velkom-

men og ser frem til et frugtbart samarbejde med den nye Museumsstyrelse.

Nordisk Konservator Forbund skal hermed tilkendegive, at vi fremover ønsker at blive høringspartner i forbindelse med lovændringer, der vedrører bevaringen af vores kulturelle arv herunder ikke mindst Museumsloven samt lovændringer vedrørende uddannelse af konservatorer i Danmark.

Bevaringsværkstedet på Gammel Dok

Værkstedet for bevaring af kunst og kulturværdier henvender sig til konservatorer, teknikere, restaureringsarkitekter og håndværkere. Lokalerne kan søges til såvel praktiske som teoretiske projekter, forskning og workshops.

Ansøgninger skal præcisere projektets formål og omfang samt angive hvilken tidsperiode, arbejdet kræver.

Alle ansøgninger behandles af områdeudvalget for bevaring, der er sammensat af fagfolk fra forskellige grene af bevaringsfaget. De indstillede ansøgninger behandles derefter af værkstedsrådet, der træffer den endelige afgørelse under hensyn til både kvalitet og omfang. Svar foreligger indenfor fem uger.

Hvordan søger man

Send skriftlig ansøgning med oplysninger om:

- Hvem du er og din faglige baggrund.
- Dit projekt. Projektets indhold og omfang, vedlagt dokumentation, foto, skitser.
- Hvem skal arbejdet eventuelt udføres for.
- Hvorfor du har behov for at få stillet lokaler til rådighed. Typiske grunde er f.eks. at man mangler plads til at arbejde med store formater, eller har behov for assistance fra husets træ- eller metalværksted. Men mange andre grunde kan være rimelige.
- Hvor længe du har brug for lokalerne og/eller værkstedet og i hvilken periode.
- Alt, der kan forklare, hvorfor netop dit projekt bør gives den støtte, som en arbejdsperiode i

Statens Værksteder for Kunst og Håndværker.

Bevaringsværkstedets faciliteter

Bevaringsværkstedet på i alt 1 25 m² er opdelt i fire sektioner:

- Konserveringssektion med to store lavtryksborde. Det ene har en sugeflade på 330 x 289 cm. det andet på 289 x 150 cm. Det største kan let ændres til varmebord. De to borde kan kobles sammen til et lavtryksbord med en sugeflade på 480 x 289 cm.
- Retoucheringssektion med store arbejdsborde, staffelier, pigmenter.
- Kontor med computer.
- laboratorium med stinkskaab, div. opløsningsmidler og bindemidler. Hele værkstedet har udsugning og mulighed for punktudsug.

Til rådighed for værkstedet er en værkstedskonsulent, der forestår værkstedets daglige drift samt vedligeholdelse af et basislager af materialer.

Principielt skal man selv medbringe materialer.

adressen er:

Statens værksteder for Kunst og Håndværk

Gammel Dok Pakhus

Strandgade 27B

1401 København K

email: uh@art-craft.dk

Referat af papirgruppemøde fredag d. 5. maj 2000

ref. Iben Bak Christensen

Annemarie Teuber fremlagde sine foreløbige resultater i forbindelse med sit andendelsprojekt om foxing. Projektet er en forlængelse af hendes teknikerafgang fra 1998.

Projektet koncentrerer sig om forståelse af foxings fysiske karakteristika, adfærd og variationer af samme. Ligeledes har Annemarie arbejdet med foxings nedbrydningsmønstre, hvor foxing findes og ikke findes og ikke mindst mulige årsager til foxing.

Efter indlægget talte gruppen om egne erfaringer og teorier om emnet.

Ældre litteratur antyder f.eks. at problemet stammer fra metalsplinter fremkommet i forbindelse med fremstillingen.

Karin Bonde fortalte om udstilling af filmplakater (fra omkring år 1900) i filmhuset, hvilket volder problemer bl.a. p.g.a. lysnedbrydning. Hun efterlyste konkret viden om denne type tryk (gruppen henviste til Erik Silfverberg på Grafisk Skole), farvernes lysbestandighed og evt. fornuftige beskyttende foranstaltninger (UV-filtre på rammeglas blev foreslået). Kan lysnedbrydningen fortsætte efter emnet ikke længere eksponeres? (tages op på et senere møde).

Dorrit Bergquist fortalte om problemer med misfarvning af Van Gelderkarton (emnet tages op igen senere).

Kirsten Hauch fortalte lidt om forskel-

lige forsøg med afrensning af papir med laser. Forsøgene er lavet på Gl. Dok med 1064NM laser, der normalt bruges til afrensning af gips og marmor. Andre laserforsøg med f.eks. 308 NM er lavet andre steder og på andre materialer, f.eks. pergament. Erfaringerne er meget blandede og kræver, inden der kan drages nogle konklusioner, systematiske undersøgelser med forskellige laserbølgelængder, materiale- og skadestyper.

Gruppen talte om formen for og hyppigheden af fremtidige møder. Man enedes om, i første omgang, at aftale en dato om ca. ½ år og derefter vurdere hvor ofte der er behov for at mødes fremover. Man enedes desuden om på forhånd at vælge et eller flere temaer til hvert møde. Der ville således være mulighed for at melde sig med casestories, problemer, løsninger m.m. med relevans for det aftalte emne.

Næste møde blev fastsat til fredag d. 3. nov. 2000 kl. 13 på Konservatorskolen. Emnerne for næste møde bliver primært: Store formater – opløbning og håndtering. Nina Dahlstrøm og Henriette Berg vil fortælle om et tapetprojekt på Københavns rådhus. Lysnedbrydning – kan lysnedbrydningen fortsætte efter emnet ikke længere eksponeres for lys. Van Gelder karton – misfarvning af karton og evt. monterede emner.

Deltagerliste med email-adresser

Henriette Berg	henriette.berg@natmus.dk
Per Laursen	permlaursen@mail.tele.dk
Birgit Vinther Hansen	bvh@kb.dk
Katja Rie Glud	katja.rie.glud@natmus.dk
Lisbet Lorenzen	llo@kb.dk
Nina Dahlstrøm	nina.dahlstroem@natmus.dk
Anja Scocozza	Tlf. 32 96 40 42
Søren Carlsen	sc@kb.dk
Helle Rosenmeier	her@dnlb.dk
Karin Bonde	karinbj@dfi.dk karin.bonde@get2net.dk
Niels Borring	
Katrine Minddal	minddal@post11.tele.dk
Martin Trnka	martin.trnka@get2net.dk
Marianne Lund Petersen	
Annie Winther	anwi@admus.dk
Anni Bentsen	Københavns Stadsarkiv
Karen Borchersen	kab@kons.dk bosoe@worldonline.dk
Kirsten Hauch	thm@thorvaldsensmuseum.dk eller tlf. 33 32 15 32
Mette Jakobsen	metjak@hum.ku.dk el. tlf. 35 32 84 80
Sidse Stammerjohan	ss@kons.dk
Annemarie Teuber	annemarieteuber@hotmail.com
Iben Bak Christensen	ibc@dnlb.dk
Dorrit Bergquist	tlf 33 74 48 28
Ernst Rasmussen	era@kb.dk
Michael Højlund Rasmussen	mhr@konservering.vejleamt.dk
Tina Kramer Nielsen	tinakramer@hotmail.com
Pia Berntsen	pb@odmus.dk
Erik Løvborg	elo@kb.dk
Magdalena Midtgaard	alm@kb.dk

Referat fra emnedag i klima, udstilling og transportgruppen Nationalmuseet Brede 22.03.2000.

af Martin Trnka

Tilstedeværende: Kirsten Hauch, George Brock-Nannestad, Morten Ryhl: Maj Stief Aistup, Ingegerd Marxen, Anni Bentsen og Martin Trnka (referent).

Ingegerd Marxen bød velkommen ved morgenkaffen, og fortalte kort om sin ledelsesfunktion og magasinforholdene i Brede og Ørholm. Kvaliteten af de forskellige magasiner var, også her, et kompromis mellem fysiske rammer, kravene til optimal opbevaring af genstandsgrupperne og ikke mindst Økonomi.

Det gav naturligvis anledning til en del snak om magasinproblemer i almindelighed.

Da Morten ikke kunne være til stede ved eftermiddagens nyhedsudveksling, benyttede han lejligheden til, kort at fortælle løst og fast fra de internationale arbejdsgrupper om museer og klima han deltager i. Hans 2. dels projekt (emissions testkammer) nærmede sig efterhånden en afslutning, og efter de seneste praktiske forsøg på at teste afgasning i gamle egeskabe, mente han at en endelig metode kunne være klar til efteråret.

Selve rundvisningen startede i Ørholm, hvor vi først beså det forholdsvis nybyggede magasin »P«, der primært rummer større genstande. Ingegerd beklagede, at det ikke havde været muligt, at få et separat indslusnings-

rum, der i det mindste kunne rumme deres fragtbil under af og pålæsning. Valg af reoler, paller, pallebure, og andet inventar var primært foretaget blandt standardiserede industri varer. Fordelene var bl.a. holdbarhed, forsyningssikkerhed, modularitet og fornuftig pris. De resterende magasiner er indrettet i eksisterende bygninger, men også containere, telte og udendørsarealer var inddraget.

Tilbage i Brede gennemgik vi de forskellige specialmagasiner: Metal og maskiner, etnografisk samling, stole og indbo, malerier og grafik, »fiske-riet« mm. Overalt var der lagt megen opfindsomhed i at få tilpasset og brugt eksisterende og nyt inventar på en hensigtsmæssig måde. Ligeledes var det lykkedes at gennemføre en ensartet entydig skiltning, skabe gode tilgangs forhold, og opretholde en særdeles høj arbejdsdisciplin med hensyn til orden og renholdelse. Ingegerd forklarede at det, at de selv brugte en dag hver uge til rengøring i magasinerne, styrkede ansvarligheden betydeligt.

Det blev tid til en kort informationsrunde fra de enkelte, hvor hovedemnet for størsteparten kom til at handle om materialeindkøb og kvaliteten på arkivæsker.

Ingegerd refererede fra sit første bestyrelsesmøde i Museumstjenesten, og

forklarede lidt de vanskeligheder de er oppe imod. Deres lokale/lagerforhold er forholdsvis beskedne, økonomien er stram, der mangler en Internet-hjemmeside og et opdateret produkt-katalog med mere fyldestgørende varespecifikationer osv. For at forbedre servicen og kvaliteten overvejede man, at besøge det svenske »Museiservice« der tilsyneladende har stor succes. Et tættere samarbejde og eventuelt fælles indkøb er måske en mulighed. Ingegerd efterlyste endvidere ideer og ønsker til forbedringer, og evt. frivillig arbejdskraft - i sidste ende er det i vores egen interesse at, de er bekendt med vores forventninger.

Kirsten syntes, det var rimeligt, at museerne selv skulle melde ud og stille krav til Museumstjenesten, men med hensyn til f.eks. æsker var de end ikke i stand til at give klar besked om kvaliteten, hvilket er helt utilfredsstillende. Hun mente, at det måske allerede var for sent for dem at komme på banen igen, selv købte hun nu sin karton på Lessebo og overvejede også at handle æsker hos svenskerne.

Maj havde fremskaffet fotokopier af 1999 kataloget fra »Museiservice« samt alternative æske muligheder fra University Products, Inc./Preservation Equipment Ltd., som vi gennemså og kommenterede. Hun havde gode erfaringer med at bestille materialer fra udenlandske firmaer, og syntes at produkt informationen generelt var meget bedre. Hun mindede os endvidere om NKF's Kongres »Konservering uden

grænser« 23.-26.08.2000 i Helsinki, Finland.

Anni og Martin var heller ikke helt trygge ved den nuværende æskekvalitet som Stadsarkivet handlede direkte hos Dansk Kraftemballage A/S i Kolding, men der er ikke umiddelbart et bedre alternativ. Martin foreslog, at vi selv forhørte os om der kunne produceres bedre kvaliteter af bølgepap hos vores danske leverandører. Hvis vores samlede forbrug er for lille til en specialproduktion, kunne vi måske slå os sammen med andre med sammenfaldende krav. Næste møde blev aftalt til d. 4. oktober 2000, kl. 10 på Rosenborg hos Hanz Nyström.

Referat fra: Emnedag om Klima, Udstilling og Transport gruppen på Rosenborg Slot, 04.10.2000.

af Martin Trnka og Anni Bentsen

Tilstedeværende: Hanz Nyström, Kirsten Hauch, Maj Stief Aistup, Ingegerd Marxen, Martin Trnka og Anni Bentsen.

Velkomst

Hanz Nyström bød velkommen ved morgenkaffen, hvor han fortalte lidt om slottet og sin funktion der. En større nedskæringsrunde sidste år gik hårdt ud over konserveringsområdet, personalet blev reduceret til seks personer, 2 møbelsnedkere, 1 dragtkonservator, 1 kuriosa, 1 malerikonservator og Hanz selv. Museet har tre værksteder fordelt med et på Amalienborg, et lille et på Rosenborg og et på Nationalmuseet i Brede. Museet beskæftiger sig for tiden mest med særudstillinger, udlån og ombygninger, samt den faste udstilling og servicering .

Man har kun lidt indlån, men et stort udlån, dog ikke fra skattekammeret. Ved udlån pakker møbelsnedkerne sammen med en konservator kasserne, der ofte bygges på museet, hvilket er billigst. Har snedkerne ikke tid, købes transportkasser hos »Danmark«. Museet har for nylig fået et 200 m² stort nyt klimastyret magasin i Brede, hvortil hele tekstilsamlingen og dele af møbelsamlingen er flyttet. På Rosenborg benyttes alle mulige og umulige mindre lokaler i slottets loft- og tårnrum til magasiner.

Man arbejder på at få eget budget og

egen bil, hvilket vil lette den daglige koordinering og også være billigere på længere sigt. Ti gange om året holdes konserveringsmøder og en gang om måneden medarbejdermøder.

Nyt fra gruppen:

Kirsten Hauch, Thorvaldsens Museum, fortalte om sine problemer med afdunstning af eddikesyre og andet fra sit grafiskskab og om Thorvaldsens tegninger, der er blevet ompakket fra gamle grafikasser og lagt i skuffer. Man foreslog at der kunne sættes aluminiumsfilter iskabene, til at afhjælpe problemet.

Hanz Nyström, Rosenborg, fortalte om deres magasiner og problemer med klima, støv, utætte vinduer, vand gennem taget, og store temperatursvingninger. Den meget dårlige magasinering af malerier, der hænger under kummerlige forhold på slottets lofter, i lærredsposer på store metalrammer.

Morten Ryhl-Svendsen, Konservator-skolen, var ikke tilstede men havde sendt et brev, hvori han fortalte om sin afhandling om afgangning af eddikesyre, om sin tur til England, hvor han havde holdt foredrag, Detektion om eddikesyre fra byggematerialer. Morten er med i en nystartet gruppe, Indore Air Pollution Workgroup, Oxford, og en om Neutrale materialer i museer, med Monika Fjeldstad, Historisk Museum, Stockholm. Se mere om disse emner på

Mortens hjemmeside på Internettet.

Rundvisning på Slottet

Hanz fortalte om slottet der blev bygget mellem 1600 og 1630 af Christian den 4. Dog kun de første etager, der siden er bygget op til nuværende højde med karnapper og tårne. Vi fik en fin rundvisning gennem slottets sale med de mange fine møbler, malerier og kurioser. Man har i slottet valgt at belyse med stemningslys, i stedet for at fokusere på de enkelte genstande, udfra den betragtning, at helhedsindtrykket er det vigtigste. For nylig har man fået fondsmidler til nye Standexmontre med UV filtre til udstillingerne i vinduesnicjerne.

Ad vindeltrapper, op på loftet, ind under de krydsede spær under kobbertaget, ud gennem døre i tagetagen, hen over taget og ind gennem tårndøre, ned ad smalle stejle stigetrapper, kom vi ind i Rosenborgs små magasiner, hvor deres malerier og porcelæn opbevares på stigerøler. Et fantastisk syn, og nogle helt utrolige arbejdsforhold. Her kræves der næsten akrobatiske evner for at flytte rundt med sagerne. Man har udnyttet de lokaler man har til rådighed, her må man sig at alle overskydende rum er udnyttet meget fantasifuldt og så praktisk som muligt.

Frokost fra Cafeen i museets dejlige have.

Mere nyt fra gruppen:

Ingegerd Marxen, Nationalmuseet, fortalte om de nye personalefaciliteter i Ørholm og kvalitetssikring af transpor-

ten mellem Brede, Ørholm og Prinsens Palæ. Personalet har været på AMU kurser, som der gives tilskud til. Om praktiske rutiner med gennemgang af alle lokaler en gang om måneden og genbrug af materialer. Deres gode samarbejde med »Danmark« ved købet af en ny stor lastbil på gule plader. De nåede frem til en grundbil med specialbygget isoleret kasse, der kan klimastyres fra førerhuset. Den har trægulv og stor lift, kan rumme seks paller samt en pallevogn. Der kræves stort kørekort til lastbilen.

Maj Stief Aistrup, Nationalmuseet, fortalte om kongressen i Helsinki, Conservation without Limits, hvor der havde været ca. 200 deltagere, men kun fem fra Danmark. Det havde været et flot arrangement, stort sat op, med mange gode indlæg. Hvad gør man med materialer og klima ved installationskunst. Kunstnerens mening om værkernes forandring og nedbrydning over tid. Klima i uopvarmede museer o.s.v.

Martin Trnka, Stadsarkivet, fortalte om en klima rapport værkstedet har udarbejdet for et magasin i Den Hvide Kødby. Et tidligere kølerum uden klimastyring, med ca. fem meter frit luftrum over reolerne. De fleste af arkivalierne er pakket i æsker. Klimaet er målt med dataloggere, type EBI-2-TH fra Ebro elektronik GmbH, Ingoldstadt Tyskland, gennem et års tid og konklusionen har været, at trods ringe lokaleforhold og store temperaturudsving er

luftfugtigheden nogenlunde stabil, men der skal arbejdes med at få stabiliseret temperaturen i vinterhalvåret og udarbejdes en beredskabsplan.

Diskussion om syrefri æsker:

De æsker vi har i på nuværende tidspunkt lever ikke op til vores krav. De indeholder helt op til 10 % lignin, hvilket ikke er acceptabelt. MT har haft kontakt til Kraft Emballage A/S i Kolding, der fremstiller æskerne. Der er ikke tekniske problemer med at producere bølgepap efter ordre, men de er ikke i stand til at skaffe råmaterialerne i den ønskede kvalitet. MT går videre med sagen, han kontakter firmaerne Colon og Søren Berggren. Ingegerd tager i oktober til det svenske

Museiservice med Villy Toft Nielsen fra Museumstjenesten, og ser på deres standarder. Mai Stief fortalte om et Engelsk firma, »Archival« der fabrikker gode æsker. Maj indhenter prøver på udenlandske æsker til næste gang. Hanz går på internettet og ser hvad

han kan finde der. Vi bør selv udforme en produktbeskrivelse med vores krav og finde ud af om DS/ISO 9706 standard helt opfylder vore krav.

Næste møde: Thorvaldsens Museum, 7. marts 2001 kl.10:00

PS. Vi ser meget gerne gruppen udvidet med repræsentanter fra flere institutioner, museer, arkiver eller andre interesserede.

Adresser og E-mail.

Bentsen, Anni; Københavns Stadsarkiv, Drechselsgade 13, 3. sal. 2300 Kbh. S.
tlf: 32 68 74 98

Berg, Henriette; Bevaringsafdelingen, NM, Brede, 2800 Lyngby,
tlf: 33 47 35 58

Brock- Nannestad, George; Historic Audio Consultant, Resedavej 40, 2820 Gentofte,
tlf: 39 65 13 14

Hauch, Kirsten; Thorvaldsens Museum, Porthusgade 2, 1213 Kbh. K
tlf: 33 32 08 20, email: thm@thorvaldsensmuseum.dk

Marxen, Ingegerd; Magasinsekretariatet, NM, Brede, 2800 Lyngby
tlf: 45 83 48 70, Mobil: 40 36 48 38, E-mail: ingegerd.marxen@natmus.dk

Nyström, Hanz; Rosenborg Slot, Øster Voldgade 4a 1350 Kbh.K,
tlf: 33 15 32 86, E-mail: hn@dkks.dk

Ryhl-Svendsen, Morten; Degnemose Allé 31, 1. 2700 Brønshøj,
tlf: 33 74 45 00, E-mail: morten.ryhl@get2net.dk

Stief Aistrup, Maj; Bevaringsafdelingen, NM, Brede, 2800 Lyngby,
tlf: 33 47 35 83, 33 47 35 25, E-mail: maj.stief.aistrup@natmus.dk

Trnka, Martin; Københavns Stadsarkiv, Drechselsgade 13, 3. sal. 2300 Kbh. S,
tlf: 32 68 74 98, E-mail: martin.trnka@get2net.dk

Call for Papers

by Rikhard Hördal ICOM-CC

The next interim meeting of the ICOM-CC Working Group on Education will be held in Galaxidi, Greece from the 19-22 of September 2001: The theme of the meeting will be innovation and change in conservation education and the deadline for papers is 01 February 2001. Abstracts and papers should be sent to Rikhard Hördal, EVTEK Institute of Art and Design, Lummetie 2, 01300 Vantaa, Finland before that date. E-mail:

rikhard.hordal@evitech.fi

Information and registration is through George Panagaris, TEI of Athens, Conservation Department at Ag.Spiridonos str., GR-122 10 Egaleo, Greece and gpanag@teiath.gr

Conservation without Limits, sådan lød titlen og kongressen var helt uden grænser. Ambitiøse unge finske piger sørgede for at alt klappede. Til mindste detalje.

Kongressen blev holdt i det nye kunstmuseum KIASMA i Helsinki. Her var den moderne kunstner i fokus med sin installationskunst, der kræver meget af konservatorerne - både hvad angår færdigheder og tid. Ofte skulle der løbe vand i udstillingen eller elektrisk installationskunst i form af lyskæder. Nu skulle disse vedligeholdes og der skulle købes ekstra lyskæder ind af netop den bestemte lyskæde, som krævede ekstra magasinplads.

En ung finsk kunstner fra huset KIASMA gav os det svar, at vi ikke skulle tage det hele så højtideligt. Vi skulle slappe lidt af overfor kunsten - os selv. Rådet var at tage det mere roligt ligesom kunstnerne gør det.

Der var mange gode indlæg. Blandt andet foredrag om luftfugtighed og temperaturmålinger af 3 svenske uopvarmede slotte af Jan Holmberg. Skolen i Vantaa viste sammen med den tekniske skole bestemmelser af voks.

Preprint var på engelsk for at give kollegaer i Letland og Lithauen mulighed for at kunne deltage.

Biblioteket i Brede og på Konservator-skolen har flere preprint til udlån.



Næste NKF-kongres foregår på Island i år 2003

Emnet er Forfalskninger

Under Statens Museum for Kunst's ombygning i tresserne havde konserveringsafdelingen til huse ude i Brede. Det var her jeg i 1968 så Anne-Dorthe Rogild for første gang som ung genert elev under konservator Steen Bjanhofs ledelse.

Da Anne-Dorthe fik valget mellem malerikonservering og konservering af kunst på papir valgte Anne-Dorthe kunst på papir, et valg som faget siden hen fik meget glæde af. Anne-Dorthe deltog i 1970 i Centrum Nordico's hjælpeorganisation i Firenze som blev oprettet efter oversvømmelsen 1966. Her var hun på Biblioteca Nazionale i tre måneder.

Efter elevtiden på Statens Museum for Kunst fortsatte Anne-Dorthe med den overbyggende uddannelse på British Museum, derefter på Landsarkivet for Sjælland, hvorfra hun vendte tilbage til Statens Museum for Kunst i 1974.

Her blev hun den første uddannede konservator inden for kunst på papir.

Anne-Dorthe har gennem årene været med til at lave udstillinger og skrevet flere artikler inden for sit fag.

Vi som har fulgt hende gennem hele hendes tid inden for konserveringsverdenen føler et dybt savn, og det har været hårdt at følge en kollega langsomt forsvinde mellem hænderne på os. Vi vil savne din latter, din ironi, dit væsen, en ven.

Anne-Dorthe efterlader en datter Louise på 18 år og en søn Nicolaj på 25. Vi føler alle med dem.

Ansøgning om medlemskab

ved bestyrelsen

Ansøgninger om ordinært medlemskab skal ifølge vedtægternes § 2 behandles på foreningens ordinære generalforsamling. Men allerede nu kan man blive optaget som associeret medlem, husk at sætte kryds hvis du ønsker ordinært medlemskab.

Ansøgningskemaet findes på næste side

Ansøgningsskema til optagelse som ordinært medlem i Nordisk Konservatorforbunds Danske afdeling

Skemaet bedes udfyldt og herefter returneret til

NKF, Nationalmuseets bevaringsafdeling, postbox 260, Brede, 2800 Lyngby

Ansøgningen vil derefter blive behandlet på førstkomende generalforsamling i Nordisk Konservatorforbunds danske afdeling, hvorefter svaret sendes skriftligt til den anførte adresse.

Navn: _____

Adresse _____

Postnr _____ by _____

Land _____

Tlf.: _____

Email _____

Konserveringsområde _____

Evt. Specialisering _____

Uddannelsesforløb/erhvervs erfaring _____

Uddannelsens afslutningstidspunkt: _____

for konservatorer/cand scient. kons. fra Konservatorskolen angives både datoen for afgang som tekniker/ b.sc. _____

og for afgang som konservator/cand scient. kons. _____

Nuværende arbejdssted: _____

Adresse _____

Postnr _____ by _____

Land _____

Tlf.: _____

Email _____

Nordisk Konservatorforbund, IIC Nordic group, Den danske afdeling
Nationalmuseet postbox 260, 2800 Lyngby

Medlemsarrangement

Gobelinbesøg på Christiansborg og Rosenborg

Vi har i NKF på opfordring fra flere medlemmer længe arbejdet på at arrangere en eftermiddag med dronningens nye gobeliner på Christiansborg, hvor en omvisning vil finde sted. Desuden vil vi besøge Riddersalen på Rosenborg, hvis tapeter er kommet tilbage efter mange år at være udlånt til Christiansborg.

Tidsplan

Onsdag den 22. november

15 50 Vi mødes på Christiansborg i den *Indre Slotsgård, Dronningeporten* og får kl 16 en omvisning af de nye gobeliner, som er vævet i Paris. (Kom ikke for sent).

17 30 Vi mødes igen på Rosenborg og følges op til Riddersalen, hvor Katia Johansen vil vise os de genophængte van Eichens tapeter, som er bestilt af Chr d V. Vi slutter med et glas vin.

Tilmelding til Karen Borchersen - E-mail kab@kons.dk eller telefon 33 74 47 05, senest 15 november. Pris 50 kr som betales under arrangementet.

Mange venlige hilsner - og på gensyn.

Bestyrelsen.

